

Suleiman ibn 'Abd al-Malik

Innehåll

- Hans härstamning
- Hans uppväxt
- Hans skydd av Yazid ibn al-Muhallab
- Grundandet av Ramla
- Suleiman ibn 'Abd al-Maliks kalifat
- Hans egenskaper
- Hans styre och politik
- Suleiman och Qutayba ibn Muslim
- Suleiman och Muhammad ibn al-Qasim al-Thaqafi
- Suleiman och Musa ibn Nusayr
- Erövringar under Suleiman
- Hans död
- Hans utnämning av Omar ibn 'Abd al-'Aziz

Suleiman ibn 'Abd al-Malik ibn Marwan var den sjunde kalifen i det umayyadiska riket. Hans regeringstid varade i två år och åtta månader. Under sin far 'Abd al-Maliks livstid var han guvernör över Palestina, och han fortsatte i samma ämbete under sin bror al-Walid ibn 'Abd al-Malik. Han grundade staden **Ramla** som administrativ huvudstad i Palestina, och den förblev så fram till 1000-talet. Han inledde sitt styre med att avsätta alla som varit lojala med al-Hajjaj ibn Yusuf al-Thaqafi, och före sin död

utsåg han sin kusin **Omar ibn 'Abd al-'Aziz** till sin efterträdare.

Hans härstamning

- **Namn:** Suleiman ibn 'Abd al-Malik ibn Marwan ibn al-Hakam ibn Abi al-'As ibn Umayya
- **Fader:** Kalifen 'Abd al-Malik ibn Marwan
- **Farfar:** Kalifen Marwan ibn al-Hakam
- **Moder:** Wallada bint al-'Abbas ibn Juzay ibn al-Harith ibn Zuhayr
- **Helsyskon:** al-Walid ibn 'Abd al-Malik, Marwan al-Akbar, Dawud, 'A'isha
- **Halvsyskon:** Yazid, Marwan, Mu'awiya, Hisham, Sa'id, Abu Bakr, al-Hakam, Umm Kulthum, Fatima, 'Abd Allah, Muhammad, Maslama, al-Mundhir, 'Anbasa, al-Hajjaj
- **Kunya:** Abu Ayyub

Hans uppväxt

Suleiman föddes i Medina år 54 AH, under Mu'awiya ibn Abi Sufyans kalifat. Han växte upp i öknen bland sina morbröder från Banu 'Abs. Hans far utsåg honom till befälhavare över Palestinas armé, och år 81 AH ledde han pilgrimsfärdens karavan från Palestina till Mekka.

Efter att hans farbror 'Abd al-'Aziz ibn Marwan — som var utsedd till kronprins — dog, utsåg 'Abd al-Malik sina egna söner till tronföljare: först al-Walid, därefter Suleiman. När al-Walid blev kalif fortsatte Suleiman som guvernör i Palestina och tog **Raja' ibn Haywa** som sin rådgivare.

Hans skydd av Yazid ibn al-Muhallab

Under al-Walids tid växte al-Hajjaj ibn Yusufs makt, och Suleiman stärkte sina band till hans motståndare. År 89 AH flydde **Yazid ibn al-Muhallab** till Suleiman efter att al-Hajjaj avsatt och fängslat honom i Khurasan. Yazid lyckades fly och sökte skydd hos Suleiman i Palestina. Al-Hajjaj informerade al-Walid, som befallde Suleiman att överlämna Yazid.

Suleiman vägrade och skrev till al-Walid:

"O ledare för de troende, jag har gett Yazid skydd eftersom han och hans familj varit våra vänner sedan vår fars tid. Al-Hajjaj har torterat honom och krävt pengar av honom utan rätt. Om du vill

bevara min heder inför min gäst, gör det.”

Al-Walid insisterade ändå på att Yazid skulle skickas i bojor. Suleiman kedjade då **sin egen son Ayyub** tillsammans med Yazid och skickade dem båda till al-Walid, och skrev:

”Jag har skickat Yazid och din brorson Ayyub. Om du tänker döda Yazid, börja då med Ayyub, och gör mig till den tredje om du vill.”

När al-Walid såg sin brorson i bojor och läste brevet sade han:

”Vi har gjort Abu Ayyub orätt.”

Han frigav dem båda och gav Ayyub 30 000 dirham och Yazid 20 000. Han skrev sedan till al-Hajjaj:

”Du har ingen makt över Yazid längre. Nämn honom inte för mig igen.”

Yazid levde därefter hedrad hos Suleiman i Palestina tills al-Hajjaj dog år 95 AH.

Grundandet av Ramla

Suleiman grundade staden **Ramla** som ny administrativ huvudstad i Palestina, istället för Lod. Historiker anger flera orsaker:

- Lod var för liten och marken ägdes av lokalbefolkningen, vilket gjorde expansion omöjlig.
- Suleiman ville lämna ett monument efter sig, likt sin fars Klippdomen och sin brors Umayyadmoské i Damaskus.

Ramla fick sitt namn från de många sanddynerna i området. Enligt al-Qalqashandi uppkallades den efter en kvinna vid namn *Ramlah* som hedrade Suleiman utan att veta vem han var.

Suleimans palats var det första byggnadsverket i staden. Han lät sedan

bygga **den vita moskén**, som färdigställdes under Omar ibn 'Abd al-'Aziz. Idag återstår endast den stora kupolen, som Israel kallar "det vita tornet".

Ramla blev med tiden ett ekonomiskt centrum med jordbruk, keramik, färgeri och textilindustri. Staden lockade många muslimska lärda, och kristna, judar och samarier från Lod flyttade dit.

Suleiman utvecklade även andra städer i Palestina, bland annat:

- byggde ett badhus nära al-Aqsa
- byggde valv, kvarnar och trädgårdar i Jeriko
- utvecklade ett område nära Qatifa i Damaskus, senare kallat *al-Sulaymaniyya*

Suleiman ibn 'Abd al-Maliks kalifat

Al-Walid försökte få sin son 'Abd al-'Aziz erkänd som tronföljare istället för Suleiman. Suleiman vägrade trots stora mutor. Endast al-Hajjaj och Qutayba ibn Muslim stödde al-Walids son.

Omar ibn 'Abd al-'Aziz motsatte sig också och sade:

"Vi har redan gett Suleiman vår trohetsed."

Al-Walid fängslade honom och försökte enligt vissa strypa honom, men hans hustru Fatima skrek och stoppade honom. Suleiman glömde aldrig detta och belönade senare Omar.

När al-Walid dog år 96 AH tog Suleiman makten. Han höll sin första predikan i Damaskus och vissa historiker menar att han fortsatte styra från Ramla, vilket fick några att tro att Ramla blivit rikets huvudstad.

Hans egenskaper

Suleiman var lång, smal och ljushyad, värtalig och skicklig i arabiska. På hans sigill stod: **"Jag tror på Gud, uppriktigt."**

Ibn al-Athir sade:

"Folk sade: Suleiman är godhetens nyckel. Al-Hajjaj försvann, Suleiman tog över, han frigav fångar, tömde fängelserna, gjorde

gott mot folket och utsåg Omar ibn 'Abd al-'Aziz.”

Han utförde hajj år 97 AH tillsammans med Omar ibn 'Abd al-'Aziz, Musa ibn Nusayr och poeterna Jarir och al-Farazdaq.

Han var känd för sin stora aptit. Al-Ya'qubi beskrev honom som frossare. Al-Dhahabi sade:

”Han var en storätare. Det sägs att han en gång åt fyrtio kycklingar, en annan gång ett helt får, sex kycklingar, sjuttio granatäpplen och sedan en stor korg med russin.”

Han älskade poesi och skrev själv dikter, bland annat i sin tronbestigningspredikan och i sorgen över sin son Ayyub.

Hans styre och politik

Suleiman styrde annorlunda än sina föregångare. Han höll fast vid islams principer och lyssnade på lärda. Han skrev till sina guvernörer:

”Bönen har försummats — återuppliva den i dess rätta tid.”

Han lovade i sin första predikan att avsätta alla guvernörer som folket ogillade och ersätta dem med dem som folket var eniga om. Han genomförde detta och avsatte alla som varit lojala med al-Hajjaj.

Historiker beskrev honom som en av de bästa umayyaderna:

- Ibn Kathir: ”Han återvände till religion, godhet och kärlek till sanningen.”
- al-Mas'udi: ”Han var mild, undvek blodspillan och tog råd från de rättfärdiga.”
- Ibn Qutayba: ”Han började med gott och avslutade med gott.”

Han litade mycket på Omar ibn 'Abd al-'Aziz och på Raja' ibn Haywa.

Han avsatte alla al-Hajjajs guvernörer, bland dem Yazid ibn Abi Muslim i Irak, och ersatte dem med Yazid ibn al-Muhallab. Han avsatte även guvernörerna i Basra, Kufa och Medina och straffade al-Hajjajs familj.

Han lät frige alla fångar som al-Hajjaj fängslat.

När 'Abd Allah ibn Musa ibn Nusayr — en av al-Hajjajs män — fördes till honom i bojer sade Suleiman:

”Må Gud förbanna den som utsåg dig.”

Men mannen svarade klokt och Suleiman sade:

”Må Gud bekämpa honom — vilken skarp intelligens!”

Han frikändes efter granskning.

Suleiman och Qutayba ibn Muslim

Qutayba ibn Muslim, erövraren av Transoxanien, hade varit lojal mot al-Hajjaj. När Suleiman blev kalif skickade Qutayba tre brev:

1. kondoleans och gratulation
2. kritik mot Yazid ibn al-Muhallab och hot om uppror
3. ett brev där han avsatte Suleiman helt

Budbäraren skulle ge breven ett efter ett beroende på Suleimans reaktion. Men Suleiman gav varje brev till Yazid, och budbäraren gav då nästa — tills han gav det sista där Qutayba avsatte kalifen.

Enligt vissa gjorde Qutayba aldrig uppror, utan dödades genom en stamkonspiration år 96 AH. Hans huvud och hans släktingars huvuden skickades till Suleiman. Därefter lades Khurasan under Yazid ibn al-Muhallabs styre.

Suleiman och Muhammad ibn al-Qasim al-Thaqafi

Muhammad ibn al-Qasim erövrade Sind på tre år. När han var på väg att erövra Kanauj och Punjab dog al-Hajjaj och därefter al-Walid. När Suleiman blev kalif avsatte han Muhammad eftersom han var al-Hajjajs släkting och ersatte honom med Yazid ibn Abi Kabsha.

Yazid fängslade Muhammad och skickade honom till Irak. Enligt vissa anklagade Dahirs dotter honom för övergrepp, och han torterades i

fångelse i Wasit tills han dog år 96 AH, endast 23 år gammal.

Efter hans död förlorade muslimerna nästan alla sina erövringar i Sind.

Suleiman och Musa ibn Nusayr

När Musa ibn Nusayr var i färd med att erövra Galicien och norra Iberiska halvön kom ett brev från kalifen som befallde honom att återvända. Han återvände tillsammans med Tariq ibn Ziyad. Al-Walid tog emot dem väl och gladdes åt deras erövringar.

Men fyrtio dagar senare dog al-Walid och Suleiman blev kalif. Han straffade Musa för att han inte väntat utanför Damaskus som Suleiman befallt. Enligt vissa lät han Musa stå i solen tills han svimmade, trots att han var 80 år gammal.

Musa sade:

”Vid Gud, detta är inte min belöning.”

Suleiman ångrade senare detta djupt och sade:

”Jag har aldrig ånkrat något som jag åntrar det jag gjorde mot Musa.”

Han tog med honom på hajj, men Musa dog på vägen.

Erövringar under Suleiman

De viktigaste militära kampanjerna under hans styre var:

- belägringen av **Konstantinopel** under hans bror Maslama ibn 'Abd al-Malik
- erövringen av **Saqaliba** nära bulgarernas land
- erövringen av **Dihistan, Tabaristan och Jurjan** under Yazid ibn al-Muhallab
- en kampanj mot **Antiochia** under al-Walid ibn Hisham och 'Amr ibn Qays

I Sind stoppades erövringarna efter Muhammad ibn al-Qasim. Hinduiska

härskare gjorde uppror, men al-Habib ibn al-Muhallab lyckades stoppa dem.

I Transoxanien stoppades expansionen efter Qutaybas död. Muslimerna nådde Kashgar vid Kinas gräns men fortsatte inte.

I al-Andalus uppstod oordning efter mordet på 'Abd al-'Aziz ibn Musa. Landet stod utan guvernör i månader tills Ayyub ibn Habib utsågs. Suleiman ersatte honom med al-Hurr ibn 'Abd al-Rahman al-Thaqafi, som flyttade huvudstaden från Sevilla till Córdoba och erövrade Narbonne. Samtidigt grundade adelsmannen Pelayo kungariket Asturien i norr.

Hans död

Suleiman ville göra sin äldste son Ayyub till tronföljare, men Ayyub dog i pesten år 99 AH. Suleiman sörjde honom djupt. al-Asma'i sade:

”Suleimans sorg över sin son var så stor att kondoleanser kom från alla håll.”

Suleiman blev sjuk och dog 42 dagar senare, den 10 Safar år 99 AH, i Marj Dabiq i Qinnasrin. Historiker skiljer sig åt om hans sjukdom: vissa säger överätning, andra lunginflammation. Vissa säger att han dog av sorg.

Han dog vid 39 års ålder, enligt andra 43 eller 45. Hans regeringstid var två år och åtta månader, enligt andra tre år och tre månader. Han efterlämnade 14 barn och hade sju hustrur.

Omar ibn 'Abd al-'Aziz ledde begravningsbönen efter maghrib och begravde honom på natten.

Utnämningen av Omar ibn 'Abd al-'Aziz som efterträdare

Efter sin son Ayyubs död började Suleiman ibn 'Abd al-Malik överväga att utse en av sina yngre söner — som ännu inte nått puberteten — till tronföljare. Han rådfrågade Raja' ibn Haywa, som sade:

”Det som bevarar en kalif i hans grav är att han utser en

rättfärdig man att styra muslimerna.”

Suleiman föreslog då sin son Dawud, men Raja' svarade:

”Han är långt borta i Konstantinopel, och du vet inte om han lever eller är död.”

Suleiman bad Raja' om råd om vem han borde utse, och sade sedan:

”Vad säger du om Omar ibn 'Abd al-'Aziz?”

Raja' svarade:

”Vid Gud, jag känner honom som en dygdig, utmärkt och rättfärdig muslim.”

Suleiman sade:

”Så är han. Vid Gud, om jag utser honom och inte utser någon av 'Abd al-Maliks söner, kommer det att bli en fitna, och de kommer aldrig att låta honom styra över dem — om jag inte gör en av dem till hans efterträdare.”

Därför utsåg Suleiman **Omar ibn 'Abd al-'Aziz** till sin efterträdare, och efter honom **Yazid ibn 'Abd al-Malik**.

Han skrev ett dokument om detta och skickade det till Omar. När Suleiman dog samlade Raja' ibn Haywa folket i moskén i Dabiq och sade:

”Ge trohetseden till den som nämns i detta dokument.”

Folket svor eden. När namnet *Omar ibn 'Abd al-'Aziz* lästes upp förändrades ansiktsuttrycken hos Banu Marwan. Men när Yazids namn nämndes efter honom blev de något mer tillfreds.

Hisham ibn 'Abd al-Malik sade:

"Vi kommer aldrig att svära honom eden!"

Raja' svarade:

"Vid Gud, jag hugger huvudet av dig. Res dig och svär eden!"

Källor

- Ibn 'Asakir: *Tarikh Dimashq*
- Ibn Sa'd: *al-Tabaqat al-Kubra*
- al-Dhahabi: *Siyar A'lam al-Nubala'*
- Ibn Khallikan: *Wafayat al-A'yan*
- al-Tabari: *Tarikh al-Umam wa-l-Muluk*
- Ibn Kathir: *al-Bidaya wa-l-Nihaya*
- Ibn al-Athir: *al-Kamil fi al-Tarikh*
- al-Baladhuri: *Futuh al-Buldan*
- Ibn al-Jawzi: *al-Muntazam fi Tarikh al-Muluk wa-l-Umam*
- Ibn 'Idhari: *al-Bayan al-Mughrib*
- Muhammad Suhayl Taqush: *Tarikh al-Dawla al-Umawiyya*
- Ibn Khaldun: *al-'Ibar wa-Diwan al-Mubtada' wa-l-Khabar*